

บทที่ ๕

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในวรรณกรรมเยาวชนเรื่องในสวนลับมีวัตถุประสงค์ ๓ ประการคือ ๑) เพื่อศึกษาสาระสำคัญของวรรณกรรมเยาวชนเรื่องในสวนลับ ๒) เพื่อศึกษาวิเคราะห์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนเรื่องในสวนลับ ๓) เพื่อศึกษาวิเคราะห์คุณค่าของวรรณกรรมเยาวชนเรื่องในสวนลับ จากการศึกษาพบว่า

วรรณกรรมเยาวชนเรื่องในสวนลับประพันธ์ขึ้นโดยผู้ประพันธ์ชาวตะวันตกชื่อ ฟรานเซส สอดจ์สัน เบอร์เน็ตต์ สร้างงานเขียนนี้ขึ้นโดยแฝงความคิดทางคริสต์ศาสนิกวิทยาและจิตวิทยาไว้ ทำให้เรื่องราวการดำเนินเรื่องแม้ใช้ภาษาเรียบง่าย และเป็นวรรณกรรมสำหรับเด็ก แต่ก็น่าติดตามและสามารถอ่านได้ทุกเพศทุกวัย จนได้รับการแนะนำให้เป็นหนังสือดีที่ควรอ่านเพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเอง โดยวรรณกรรมนี้เป็นเรื่องราวของตัวละครหลัก ๒ ตัว ที่มีความละม้ายคล้ายคลึงกัน มีอายุประมาณ ๘ ขวบ อาศัยอยู่กับครอบครัวที่มีฐานะ แต่ไม่ได้รับความใส่ใจดูแลที่ดีจากผู้ปกครอง รวมทั้งผู้ปกครองมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อลูกของตนเอง ผู้ปกครองไม่ต้องการให้คนรับใช้พามาริให้เห็นใกล้ๆเนื่องจากความขี้อริและหงุดหงิดง่าย ส่วนผู้ปกครองของคอลลินก็ต้องการพบลูกของตนเองเนื่องจากไม่กล้าเผชิญหน้ากับความเจ็บป่วยของลูกที่เชื่อว่าเป็นโรคที่รักษาไม่หาย เด็กทั้งสองคนมีลักษณะที่ขี้อริ หงุดหงิดง่าย เป็นที่รังเกียจของคนรอบข้างเพราะความเกรี้ยวกราดที่ไปลงกับคนอื่น ต่อมาเมื่อปาฏิหาริย์เกิดขึ้นทำให้เด็กๆทั้งสองมีความเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นธรรมชาติเป็นเด็กที่ร่าเริง มีความเป็นมิตร มีสุขภาพที่กลับมาแข็งแรงสมบูรณ์อีกครั้ง และปาฏิหาริย์นี้ก็คือแนวเรื่องของวรรณกรรมนี้ซึ่งหมายถึงความคิดความศรัทธา ความมุ่งมั่นของคนเรานั้นเองที่จะทำให้ตนเองเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

เรื่องราวในวรรณกรรมมีแก่นของเรื่องจากการเกิดขึ้นของปาฏิหาริย์ ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพและทัศนคติในจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ที่ดี

ความจำเป็นของมิตรภาพ การใช้สัญลักษณ์ทำให้เรื่องและผู้เขียนประพันธ์ขึ้น แม้มีความเรียบง่ายก็น่าติดตามและเป็นทีนียมของผู้อ่านทุกวัย เป็นเวลานานจนได้รับการจัดหมวดให้เป็นวรรณกรรมคลาสสิก

การการศึกษาวิเคราะห์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาพบว่า เพื่อให้เข้ากับลักษณะเด่นของวรรณกรรมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นคนใหม่ จึงแบ่งการศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้เป็น ๓ ส่วน คือ ส่วนแรกหลักธรรมในการเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นคนใหม่ตามแนวทางพระพุทธศาสนา ซึ่งในส่วนนี้ได้อธิบายการเปลี่ยนแปลงตนเองโดยอาศัยหลักธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องการเป็นโครงสร้างสอดคล้องกับการเปลี่ยนตนเองเป็นคนใหม่ตามแนวคิดที่แฝงอยู่ในวรรณกรรม ซึ่งส่วนนี้ประกอบด้วยหลักธรรมคือ ศรัทธา ๔ ภavana ๔ หิริ โอตตัปปะ กัลยาณมิตร ไตรลักษณ์ ขันธ ๕ และศีล ๕ ส่วนที่สองเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงตนเองตามแนวทางพระพุทธศาสนา ส่วนนี้เป็นการนำแนวคิดทางพระพุทธศาสนามาอธิบายให้เห็นถึงกรอบของการเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นคนใหม่ว่ามีคุณลักษณะที่ปรากฏอะไรบ้าง และแต่ละคุณลักษณะนั้นสัมพันธ์กันอย่างไร โดยคุณลักษณะที่ปรากฏมี ได้แก่ ความคิด ความไม่รู้ ประสพการณ์ ปัญญาและความกรุณา ปัจจุบันขณะ เนื่องจากเมื่อศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในวรรณกรรมตามแนวทางสองแบบแล้ว ยังปรากฏหลักธรรมที่เห็นได้ชัดในวรรณกรรมอื่นอีก ในส่วนที่สามจึงเป็นการศึกษาหลักธรรมอื่นที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนเรื่องในสวนลับ ซึ่งหลักธรรมที่เกี่ยวข้องได้แก่ กรรม การพึ่งตนเอง โยนิโสมนสิการ อิทธิบาท ๔ สังคหวัตถุ ๔ และพรหมวิหาร ๔

การศึกษวิเคราะห์คุณค่าของวรรณกรรมเยาวชนเรื่องในสวนลับพบว่า คุณค่าของวรรณกรรมเยาวชนเรื่องในสวนลับนี้สามารถแบ่งศึกษาได้เป็น ๔ ส่วนด้วยกันคือ

๑) คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เห็นได้จากความคิดจินตนาการ กลวิธีที่ผู้เขียนวางเรื่องมาเขียน อาศัยรูปแบบองค์ความรู้ทางคริสเตียนวิทยาและจิตวิทยามาร้อยเรียงเนื้อหาให้เรียบง่าย น่าติดตาม มีการใช้สัญลักษณ์

๒) สารที่ได้จากวรรณกรรมทำให้ผู้อ่านได้แง่คิดเกี่ยวกับรูปแบบการเปลี่ยนแปลงตนเองสามารถนำมาเป็นรูปแบบของประสบการณ์ และอ่านเป็นวรรณกรรมบำบัดได้

๓) คุณค่าต่อสังคม วรรณกรรมเรื่องนี้เป็นวรรณกรรมที่ทำให้เนื้อหาเชิงคุณธรรมจริยธรรม สะท้อนให้เห็นถึงการกระทำและผลที่เกิดขึ้นตามมา โดยมีลักษณะให้เห็นถึงปัจจัยที่เอื้อให้เกิดการกระทำ การเปลี่ยนแปลง ทำให้สามารถมองความเป็นมาเป็นไปของตัวละครได้อย่างลึกซึ้ง

๔) การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันทำได้ทั้งทางตรงคือ การนำไปใช้กับการสอนเสริมคุณธรรมจริยธรรมโดยใช้วรรณกรรมเป็นสื่อในการสอน การอบรม และทางอ้อมโดยการถอดรูปแบบของวรรณกรรมไปใช้สร้างเสริมงานที่มีคุณค่าอื่นต่อไป

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษานี้ ไม่สามารถศึกษาและอธิบายได้ครบถ้วนด้วยข้อจำกัดหลายประการ เพื่อเกิดความสมบูรณ์ตามความประสงค์ของผู้ศึกษาและสามารถทำให้เกิดความชัดเจนเพื่อนำไปสร้างเสริมงานทางด้านการส่งเสริมความเข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามากขึ้น โดยเฉพาะการเน้นให้เกิดประโยชน์กับชีวิตประจำวัน โดยเน้นประโยชน์ที่การสร้างความรู้ความเข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดประโยชน์จริงโดยเฉพาะการสร้างกระบวนการความเข้าใจเป็นประสบการณ์ที่ผู้เรียนสามารถนำมาใช้ได้ทันทีเมื่อเกิดปัญหา ผู้ศึกษาเห็นว่าน่าจะมีการศึกษาประเด็นดังต่อไปนี้ คือ

๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะทั่วไป

๑) การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับวรรณกรรมโดยตรง ในการศึกษานี้เนื่องจากการศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในวรรณกรรมเป็นกรอบ จึงไม่สามารถศึกษาลักษณะของวรรณกรรมได้ทุกแง่มุมที่วรรณกรรมปรากฏ จึงเห็นว่าหากมีการวิจารณ์เพิ่มเติมจะทำให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสยิ่งขึ้น และเข้าใจถึงรูปแบบการเปลี่ยนแปลงตนเอง จากเนื้อหาของวรรณกรรมสามารถแยกศึกษาเฉพาะเรื่องหลักๆได้อีกคือ

- การศึกษาคริสต์ธรรมในวรรณกรรมเยาวชนเรื่องในสวนลับ
- การศึกษารูปแบบการเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นคนใหม่ของตัวละครหลักในวรรณกรรมเยาวชนเรื่องในสวนลับ
- การศึกษารูปแบบการใช้สัญลักษณ์ของวรรณกรรมเยาวชนเรื่องในสวนลับ
- การศึกษาการใช้ทัศนคติต่อเรื่องราวต่างๆในชีวิตประจำวันของตัวละครหลักกัมวีและคอลลิน

๒) เนื่องจากวรรณกรรมเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นคนใหม่ หากเข้าใจเรื่องของทางวิทยาศาสตร์เช่น กระบวนการทำงานของร่างกายที่สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงจิตใจ

ได้มากขึ้นก็จะนำไปสู่ความเข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ให้ผลเชิงปฏิบัติการ การศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาวรรณกรรมนี้ เห็นควรศึกษาเรื่องต่อไปนี้เพิ่มเติม

- การศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลงความคิดของมนุษย์ หรือรูปแบบการใช้ความคิดของมนุษย์และปรากฏการณ์ในจิตใจ

๓) การศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับหลักการเชิงทฤษฎีอื่น อันจะเสริมให้เกิดความเข้าใจเรื่องการเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นคนใหม่กับกระบวนการที่เกิดขึ้นในจิตใจมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

- ศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับทฤษฎีจิตวิทยาของคาร์ล จุง

- ศึกษาปรัชญาการเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นคนใหม่

- การศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นคนใหม่กับสัจชาตญาณมนุษย์และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

- การศึกษาพฤติกรรมศาสตร์ของมนุษย์ตามหลักธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการเปลี่ยนแปลงตนเอง

การศึกษาความเป็นธรรมชาติในการเปลี่ยนแปลงตนเองกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาว่าด้วยการพึ่งตนเอง

๔) การศึกษาเพื่อเป็นฐานข้อมูลให้กับผู้สร้างสรรคงานทางพระพุทธศาสนาเชิงปฏิบัติการ โดยศึกษางานอื่นที่คล้ายกัน อันได้แก่ การศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนเรื่องพอลลีแอนนา*

๕.๒.๒ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากผู้ศึกษาเห็นคุณค่าของการใช้สัญลักษณ์ที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนเรื่องในสวนลับกับสังคมปัจจุบันที่มีความหลากหลายทางความเชื่อ การศึกษาวรรณกรรมเรื่องต่อไปอีกในงานวิจัยกับการศึกษาทางพระพุทธศาสนาอาจจะทำได้โดยศึกษา

- การศึกษาการใช้สัญลักษณ์ที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนเรื่องในสวนลับเพื่อสร้างความการใช้สัญลักษณ์ในงานทางพระพุทธศาสนา

* วรรณกรรมเยาวชนเรื่องพอลลีแอนนา มีคุณสมบัติเด่นในเรื่องของความคิดเชิงบวก จนมีการสร้างเป็นทฤษฎีพอลลีแอนนาไบแอส (Pollyanna-bias) การศึกษาวรรณกรรมนี้จะช่วยให้มีความชัดเจนเรื่องของมุมมองความคิดทางพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับการเห็นอย่างที่มีนัยเป็นกับความสุขจะเชื่อมโยงกันอย่างไร